

CFGM: Atenció a persones en situació de dependència (APSD)
Curs 2024 - 2025

Professor: Sergio Tortajada Gilabert
IES Puçol

Família professional: Servicios socioculturals i a la comunitat
Codi del mòdul: 0022
Departament d'Economia

0022 EMPRESA E INICIATIVA EMPRENEDORA

2º Atenció a persones en situació de dependència (APSD)

Curs acadèmic: 2024-2025

Departament: SERVICIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT

1. Introducció

1.1. Justificació

El mòdul d'Empresa i Iniciativa Emprenedora és un mòdul obligatori en els segons cursos dels nous cicles formatius de Formació Professional. El mòdul té una càrrega horària de 60 hores. Es tracta d'un mòdul orientat a fomentar la iniciativa emprenedora i l'esperit emprenedor dels estudiants perquè en un futur, si ells/elles ho consideren, puguin prendre la iniciativa de crear una empresa, establir-se com a treballadors per compte propi o simplement, conèixer com funciona una empresa, treballant-hi com a treballador/a per compte d'altre.

Acostant aquesta finalitat del foment de la creació d'empreses i el coneixement del funcionament d'aquestes, tant el contingut teòric com les activitats pràctiques s'han organitzat al voltant del Pla d'Empresa com a eix didàctic del mòdul. El sentit que té el mòdul d'Empresa i Iniciativa Emprenedora no és tant oferir uns continguts generals sobre el món de les empreses com arribar a ser motor i impulsor de l'esperit emprenedor dels estudiants de Formació Professional, i per això el seu aprenentatge ha de girar entorn de l'elaboració pràctica d'un Pla d'Empresa que els permeti visualitzar en un futur com seria aquest projecte, i amb això estimular el seu aprenentatge sobre aquest mòdul. Si s'aconsegueix implicar l'estudiant en l'elaboració d'aquest projecte del Pla d'Empresa, el mòdul adquirirà més sentit per a ell i els continguts aniran encaixant en cadascuna de les peces que conformen el projecte. Amb aquesta filosofia pràctica s'ha elaborat aquesta programació d'Empresa i Iniciativa Emprenedora.

En aquesta línia, l'article 24 del **Reial decret 1147/2011** d'ordenació de la formació professional, el qual especifica el mòdul professional d'EIE, estableix que:

1. Tots els cicles formatius inclouran la formació necessària per conèixer els mecanismes de creació i gestió bàsica de les empreses, l'autoocupació, el desenvolupament de la responsabilitat social de les empreses, així com la innovació i la creativitat en els processos i tècniques de la seva activitat laboral.
2. Aquesta formació podrà, amb caràcter excepcional, incorporar-se transversalment a diversos mòduls professionals quan, per coherència formativa de la formació associada al perfil professional, així es requereixi.
3. La concreció curricular d'aquest mòdul professional estarà contextualitzada a les característiques pròpies de cada família professional o del sector productiu corresponent al títol.

La Programació Didàctica, que constitueix una de les funcions dels docents, tal com ve indicat a l'**article 91 de la LOE**, és elaborada pel Departament d'Economia, en base als Reials Decrets del títol i del currículum, per al mòdul d'Empresa i Iniciativa Emprenedora, adaptat a un grup d'alumnes determinat.

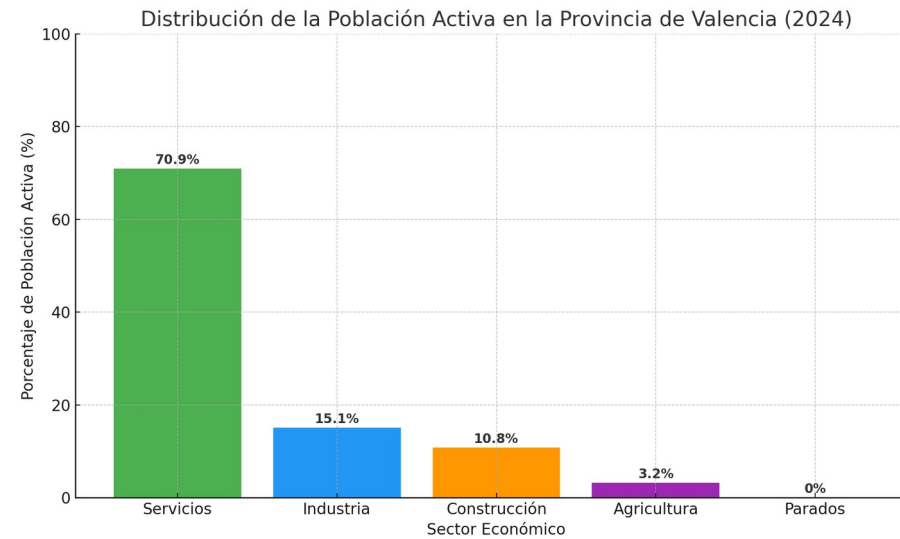
Aquesta programació s'ha desenvolupat tenint en compte les diferents lleis estatals i autonòmiques vigents en matèria d'educació. En concret:

- a) LLEI ORGÀNICA 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE).
- b) LLEI ORGÀNICA 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional.
- c) LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.
- d) LLEI ORGÀNICA 3/2020, del 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació (LOMLOE).
- e) DECRET 8/1998 pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de Formació Professional Específica.
- f) REIAL DECRET 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional.
- g) REIAL DECRET 1147/2011, de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació de la formació professional del sistema educatiu.
- h) REIAL DECRET 1593/2011, de 4 de novembre, pel qual s'estableix el Títol de Tècnic en Atenció a Persones en Situació de Dependència i se'n fixen els ensenyaments mínims.
- i) ORDRE 30/2015, de 13 de març, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en atenció a persones en situació de Dependència.
- j) LLEI 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià.
- k) DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- l) DECRET 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional.
- m) ORDRE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'estableixen els protocols d'actuació i intervenció davant supòsits de violència escolar.
- n) ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.
- o) ORDRE 79/2010, de 27 d'agost per la qual es regula l'avaluació de l'alumnat dels cicles formatius de Formació Professional del sistema educatiu en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

1.2. Contextualització

A més de la legislació vigent, aquesta programació ha estat desenvolupada tenint en compte el context socioeconòmic en el qual està ubicat el centre i les característiques del grup en el qual s'impartirà el mòdul.

El centre està ubicat al municipi de Puçol situat a la província de València i té una població de 20.731 habitants (INE 2023). La província de València mostra una majoria de la seva població activa dedicada als serveis, amb un 70,9%, segons les dades del segon trimestre de 2024 de l'INE. A aquest dada l'acompanya un 15,1% de la població dedicada a la indústria i un 3,2% a l'agricultura. A més, la construcció representa un 10,8% de la població activa. La taxa d'atur se situa en el 11,27%, amb una disminució notable en el nombre de parats en tots els sectors, destacant una reducció de 190.500 en el sector serveis. Aquests dades evidencien la clara predominança del sector serveis en l'economia valenciana actual (INE 2024).

L'IES Puçol té com a senyes identificatives la formació de l'alumnat com a combinació entre l'acadèmica i la humana; la integració de l'alumnat en el context, atenent les característiques lingüístiques, socials i culturals del mateix; el respecte cap al medi ambient; el principi de coeducació i el foment del respecte per la igualtat de comportament, responsabilitats i oportunitats per qüestió de sexe.

D'altra banda, el grup està compost per 25 estudiants (23 xiques i 2 xics) amb edats compreses entre els 16 i els 28 anys. Entre les expectatives de futur, tots els alumnes volen seguir estudiant altre cicle formatiu de grau superior (la gran majoria Integració Social i Educació Infantil i la resta administració o infermeria).

Pel que fa als estudis previs, el 70% de la classe ve d'estudiar l'ESO, el 25% ve de fer cicles formatius bàsics (informàtica, electricitat o administració) i el 5% ve de haver fet batxiller o del món del treball.

1.3. Acords intermodulars

2. Objectius generals del cicle i resultats d'aprenentatge

2.1. Els objectius generals d'aquest mòdul professional d'EIE, especificats en el RD 1593/2011, de 4 de novembre, són els següents:

1. Identificar els principis de vida independent, relacionant-los amb les característiques de la persona i del context, per promoure'n l'autonomia i la participació social.
2. Analitzar i utilitzar els recursos existents per a l'aprenentatge al llarg de la vida i les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre i actualitzar els coneixements, reconeixent les possibilitats de millora professional i personal, per adaptar-se a diferents situacions professionals i laborals .
3. Desenvolupar treballs en equip i valorar-ne l'organització, participant amb tolerància i respecte, i prendre decisions col·lectives o individuals per actuar amb responsabilitat i autonomia.

4. Adoptar i valorar solucions creatives davant de problemes i contingències que es presenten en el desenvolupament dels processos de treball, per resoldre de forma responsable les incidències de la seva activitat.
5. Aplicar tècniques de comunicació, adaptant-se als continguts que es transmetran, a la seva finalitat i a les característiques dels receptors, per assegurar l'eficàcia del procés.
6. Utilitzar procediments relacionats amb la cultura emprenedora, empresarial i d'iniciativa professional, per fer la gestió bàsica d'una petita empresa o emprendre una feina.
7. Reconèixer els seus drets i deures com a agent actiu a la societat, tenint en compte el marc legal que regula les condicions socials i laborals per participar com a ciutadà democràtic.

2.1. Resultats d'Aprenentatge (RD 1593/2011)

1. Reconèixer les capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.
2. Definir l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.
3. Realitzar les activitats per a la constitució i posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.
4. Realitzar un pressupost per a una empresa.
5. Identificar fonts de finançament per a projectes del sector (subvencions, ajudes públiques).
6. Realitzar un pla econòmic i financer senzill.
7. Realitzar activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una PIME, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i emplenant la documentació.

3. Competència general del cycle i competències professionals, personals i socials

3.1. Competència general (Reial Decret 1593/2011)

D'acord amb el **Reial Decret 1593/2011**, de 4 de novembre, pel qual s'estableix el Títol de Tècnic en Atenció a Persones en Situació de Dependència i se'n fixen els ensenyaments mínims, la competència general del cycle consisteix a atendre les persones en situació de dependència, en l'àmbit domiciliari i institucional, a fi de mantenir i millorar la seva qualitat de vida, fent activitats assistencials, no sanitàries, psicosocials i de suport a la gestió domèstica, aplicant mesures i normes de prevenció i seguretat i derivant-les a altres serveis quan sigui necessari.

3.2. Competències professionals, personals i socials del mòdul d'EIE (Reial Decret 1593/2011)

1. Adaptar-se a les noves situacions laborals originades per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius, actualitzant-ne els coneixements, utilitzant els recursos existents per a l'aprenentatge al llarg de la vida i les tecnologies de la informació i la comunicació.
2. Actuar amb responsabilitat i autonomia en l'àmbit de la seva competència, organitzant i desenvolupant el treball assignat, cooperant o treballant en equip amb altres professionals a l'entorn de treball.
3. Comunicar-se eficaçment, respectant l'autonomia i la competència de les diferents persones que intervenen en l'àmbit del seu treball.
4. Aplicar els protocols i les mesures preventives de riscos laborals i protecció ambiental durant el procés productiu, per evitar danys a les persones i a l'entorn laboral i ambiental.
5. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i el funcionament d'una petita empresa i tenir iniciativa en la seva activitat professional.
6. Exercir els seus drets i complir les obligacions derivades de la seva activitat professional, d'acord amb allò establert a la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

4. Resultats d'Aprenentatge (RA) + Criteris d'Avaluació (CE)

RA1. Reconèixer les capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i activitats empresarials.

- a) S'ha identificat el concepte d'innovació i la seua relació amb el progrés de la societat i l'augment en el benestar dels individus.
- b) S'ha analitzat el concepte de cultura emprenedora i la seua importància com a font de creació d'ocupació i benestar social.
- c) S'ha valorat la importància de la iniciativa individual, la creativitat, la formació i la col·laboració com a requisits indispensables per a tindre èxit en l'activitat emprenedora.
- d) S'ha analitzat la capacitat d'iniciativa en el treball d'una persona empleada en una determinada activitat professional.
- e) S'ha analitzat el desenvolupament de l'activitat emprenedora d'un empresari que s'inicia en el sector.
- f) S'ha analitzat el concepte de risc com a element inevitable de tota activitat emprenedora.
- g) S'ha analitzat el concepte d'empresari i els requisits i actituds necessaris per a desenvolupar l'activitat empresarial.
  - i) S'ha descrit l'estratègia empresarial relacionant-la amb els objectius de l'empresa.
  - j) S'ha definit una determinada idea de negoci de l'àmbit del sector, que servirà de punt de partida per a l'elaboració d'un pla d'empresa.

RA2. Definir l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.

- a) S'han descrit les funcions bàsiques que es realitzen en una empresa i s'ha analitzat el concepte de sistema aplicat a l'empresa.
- b) S'han identificat els principals components de l'entorn general que envolta l'empresa; en especial l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.

	<p>c) S'ha analitzat la influència en l'activitat empresarial de les relacions amb els usuaris, amb els proveïdors i amb la competència com a principals integrants de l'entorn específic.</p> <p>d) S'han identificat els elements de l'entorn d'un establiment del sector.</p> <p>e) S'han analitzat els conceptes de cultura empresarial i imatge corporativa, i la seua relació amb els objectius empresarials.</p> <p>f) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social de les empreses i la seua importància com un element de l'estratègia empresarial.</p> <p>g) S'ha elaborat el balanç social d'un establiment del sector i s'han descrit els principals costos socials en què incorren aquestes empreses, així com els beneficis socials que produeixen.</p> <p>h) S'han identificat, en establiments del sector, pràctiques que incorporen valors ètics i socials.</p> <p>i) S'ha portat a terme un estudi de viabilitat econòmica i financera d'un establiment del sector.</p>
<p>RA3. Realitzar les activitats per a la constitució i la posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.</p>	<p>a) S'han analitzat les diferents formes jurídiques de l'empresa.</p> <p>b) S'ha especificat el grau de responsabilitat legal dels propietaris de l'empresa en funció de la forma jurídica escollida.</p> <p>c) S'ha diferenciat el tractament fiscal establert per a les diferents formes jurídiques de l'empresa.</p> <p>d) S'han analitzat els tràmits exigits per la legislació vigent per a la constitució d'una empresa.</p> <p>e) S'ha realitzat una cerca exhaustiva de les diferents ajudes per a la creació d'establiments del sector a la localitat de referència.</p> <p>f) S'ha inclòs en el pla d'empresa tot el relatiu a l'elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius, ajudes i subvencions.</p> <p>g) S'han identificat les vies d'assessorament i gestió administrativa externes existents a l'hora de posar en marxa una empresa.</p>
<p>RA4. Realitzar un pressupost per a una empresa.</p>	<p>a) S'han identificat els costos associats a la prestació de serveis d'atenció a persones dependents.</p> <p>b) S'ha realitzat una estimació dels ingressos en funció dels serveis que es presten.</p> <p>c) S'ha elaborat un pressupost detallat que inclou tots els conceptes necessaris (recursos humans, materials, arrendaments, subministraments).</p> <p>d) S'ha realitzat el càlcul de beneficis potencials tenint en compte els costos i els ingressos.</p>

	<p>RA5. Identificar fonts de finançament per a projectes del sector EI (subvencions, ajuts públics).</p>	<p>a. S'han identificat fonts de finançament específiques per a empreses. b. Han conegut els procediments i documents necessaris per sol·licitar subvencions i ajudes públiques.</p>
	<p>RA6. Realitzar un pla econòmic i financer senzill.</p>	<p>a. S'han identificat les necessitats d'inversió i de finançament d'una empresa. b. Es presenta un pla financer amb un càlcul senzill de costos i beneficis. c. S'ha elaborat un pressupost inicial tenint en compte les despeses i ingressos previstos.</p>
	<p>RA7. Realitzar activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una PIME, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i emplenant la documentació.</p>	<p>a) S'han analitzat els conceptes bàsics de comptabilitat, així com les tècniques de registre de la informació comptable. b) S'han descrit les tècniques bàsiques d'anàlisi de la informació comptable, en especial en el que fa referència a la solvència, liquiditat i rendibilitat de l'empresa. c) S'han definit les obligacions fiscals d'un establiment del sector. d) S'han diferenciat els tipus d'impostos en el calendari fiscal. e) S'ha complimentat la documentació bàsica de caràcter comercial i comptable (factures, albarans, notes de comanda, lletres de canvi, xecs i altres) per a un establiment del sector, i s'han descrit els circuits que dita documentació recorre en l'empresa. f) S'ha inclòs la documentació anterior en el pla d'empresa.</p>

5. Continguts

5.1. Continguts d' Iniciativa emprendedora

- Beneficis socials de la cultura emprendedora.
- Innovació i desenvolupament econòmic. Principals característiques de la innovació en el sector de l'atenció a la infància.
- El caràcter emprendedor. Factors clau dels emprendadors: iniciativa, creativitat i formació.
- L'actuació dels emprendadors com a empleats d'una petita i mitjana empresa en el sector d'atenció a la infància.
- L'actuació dels emprendadors com a empresaris d'una petita empresa en el sector d'atenció a la infància.

- El risc en l'activitat emprenedora.
- Concepte d'empresari. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.
- Objectius personals versus objectius empresarials.
- Pla d'empresa: la idea de negoci en l'àmbit del sector d'atenció a la infància.
- Bones pràctiques de cultura emprenedora en l'activitat del sector d'atenció a la infància.
- Innovació i desenvolupament econòmic. Principals característiques de la innovació en el sector de l'atenció a la infància.
- Beneficis socials de la cultura emprenedora.
- El caràcter emprenedor. Factors clau dels emprenedors: iniciativa, creativitat i formació.
- L'actuació dels emprenedors com a empleats d'una petita i mitjana empresa en el sector d'atenció a la infància.
- L'actuació dels emprenedors com a empresaris d'una petita empresa en el sector d'atenció a la infància.
- El risc en l'activitat emprenedora.
- Concepte d'empresari. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.

5.2. Continguts de l'empresa i el seu entorn

- Funcions bàsiques de l'empresa.
- L'empresa com a sistema.
- Distintes formes d'organització: avantatges i inconvenients. L'organigrama.
- L'entorn general de l'empresa: econòmic, social, demogràfic, cultural i mediambiental.
- Anàlisi de l'entorn general d'una petita i mitjana empresa del sector d'atenció a la infància.
- L'entorn específic de l'empresa: clients, proveïdors i competència.
- Anàlisi de l'entorn específic d'una petita i mitjana empresa del sector d'atenció a la infància.
- L'estudi de mercat.
- Localització de l'empresa.
- Pla de màrqueting.
- Relacions d'una petita i mitjana empresa del sector d'atenció a la infància.
- Relacions d'una petita i mitjana empresa del sector d'atenció a la infància amb el conjunt de la societat.
- Contribució d'una petita i mitjana empresa del sector d'atenció a la infància al desenvolupament sostenible.

- Cultura de l'empresa i imatge corporativa.
- L'ètica empresarial i els principis ètics d'actuació.
- La responsabilitat social corporativa.
- El balanç social.
- Responsabilitat social i ètica de les empreses del sector d'atenció a la infància.

5.3. Continguts de Creació i posada en marxa d'una empresa

- Concepte jurídic d'empresa.
- Tipus d'empresa i elecció de la forma jurídica: responsabilitat, fiscalitat, capital social, dimensió i nombre de socis.
- Requisits legals mínims exigits per a la constitució de l'empresa, segons la seua forma jurídica.
- Tràmits administratius per a la constitució d'una empresa.
- Vies d'assessorament i gestió administrativa externes existents per a posar en marxa una petita i mitjana empresa. La finestra única empresarial.
- Concepte d'inversió i fonts de finançament.
- Instruments de finançament bancari.
- Ajudes, subvencions i incentius fiscals per a empreses del sector d'atenció a la infància.
- Viabilitat econòmica i viabilitat financera d'una petita i mitjana empresa del sector d'atenció a la infància.
- Pla d'empresa: elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions.

5.4. Continguts de funció administrativa

- Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques.
- Operacions comptables: registre de la informació econòmica d'una empresa.
- La comptabilitat com a imatge fidel de la situació econòmica.
- El Balanç i el Compte de resultats.
- Anàlisi de la informació comptable.
- Llibres i documents obligatoris segons la normativa vigent.
- Obligacions fiscals de les empreses.
- Requisits i terminis per a la presentació de documents oficials.

- Gestió administrativa d'una empresa del sector d'atenció a la infància.
- Documents necessaris per al desenvolupament de l'activitat econòmica: documents de compravenda, mitjans de pagament i altres.

6. Unitats didàctiques, temporalització i pes respecte a la nota global del mòdul.

A continuació, es mostra la temporalització del mòdul d'EIE, amb les seues respectives unitats didàctiques i la seua relació amb els criteris d'avaluació. Així mateix, s'especifiquen els pesos de cada CE respecte de la nota global del mòdul.

1ª Evaluación					2ª Evaluación				
CE	UD	Ho-ras	% FI-NAL	% EVAL	CE	UD	Horas	% FI-NAL	% EVAL
1a	UD1	9h	2,5%	5%	3a	UD5	6h	2,5%	5%
1b	UD1		2,5%	5%	3b	UD5		2,5%	5%
1c	UD1		2,5%	5%	3c	UD5		2,5%	5%
1d	UD1		2,5%	5%	3d	UD5		2,5%	5%
1f	UD1		2,5%	5%	3e	UD6	7h	2,5%	5%
1g	UD1		2,5%	5%	4a	UD6		2,5%	5%
1h	UD1		2,5%	5%	4b	UD6		2,5%	5%
1i	UD1		2,5%	5%	4c	UD6		2,5%	5%
2a	UD2		6h	2,5%	5%	4d		UD6	2,5%
2b	UD2	2,5%		5%	5a	UD6	2,5%	5%	
2c	UD2	2,5%		5%	5b	UD6	2,5%	5%	
2d	UD2	2,5%		5%	6a	UD7	6h	2,5%	5%
2i	UD2	2,5%		5%	6b	UD7		2,5%	5%
2e	UD3	6h	2,5%	5%	6c	UD7	2,5%	5%	
2f	UD3		2,5%	5%	7a	UD8	9h	2,5%	5%
2g	UD3		2,5%	5%	7b	UD8		2,5%	5%
2h	UD3		2,5%	5%	7c	UD8		2,5%	5%
1e	UD3		2,5%	5%	7d	UD8		2,5%	5%
3f	UD4	7h	2,5%	5%	7e	UD8		2,5%	5%
3g	UD4		2,5%	5%	7f	UD8	2,5%	5%	
TO-TAL			50%	100,00%	TO-TAL			50%	100,00%

Com a apunt, cal dir que els colors fan referència als diferents RA, per a una comprensió més visual. A més, la columna de les hores fa referència a la temporalització a l'aula, les hores dedicades a cada unitat didàctica.

Per a la presentació del mòdul es destinarà 1h, per als exàmens (test) 2h (una a cada avaluació) i per a la presentació dels plans d'empresa

de les alumnes 2h-4h (1h-2h a cada avaluació). Sumant un total de 60 hores que té el mòdul d'EIE.

Per últim, es detalla a continuació cada unitat didàctica:

1. **La iniciativa emprenedora**
2. **El mercat**
3. **L'entorn de l'empresa**
4. **Pla de màrqueting i recursos humans**
5. **Formes jurídiques i tràmits per a la constitució d'una empresa**
6. **Inversió i finançament**
7. **Anàlisi comptable i financer**
8. **Gestió comptable, administrativa i fiscal**

7. Metodologia

7.1. Principis metodològics bàsics

La metodologia que s'utilitzarà al llarg de la programació didàctica pretén atendre a la necessitat de motivar l'alumnat, partint dels interessos que els mouen i adaptant-la a l'actualitat perquè puguin despertar les seues inquietuds, utilitzant varietat didàctica, és a dir, diversitat de metodologies, de recursos i d'ambients, fomentant el treball grupal i individual i transmetent entusiasme als alumnes i alumnes. Aquesta metodologia serà dinàmica, fomentant la participació de l'alumnat, i flexible, adaptant-la al context socioeconòmic del centre i impulsant l'aprenentatge cooperatiu entre l'alumnat.

Els principis metodològics d'aquesta programació es basen en la normativa actual en la qual està immers el nostre sistema educatiu, per un costat, la LOMLOE i en la mateixa direcció el Real Decret 659/2023, de 18 de juliol, pel que es desenvolupa l'ordenació del Sistema de Formació Professional.

Els principis metodològics que es tindran en compte són els següents:

- **Lectura, comunicació i alfabetització digital:** Es facilitarà el coneixement i ús d'elements digitals, aplicacions, la plataforma Aules i totes les eines que tenen a la seua disposició amb el correu electrònic de la GVA d'alumne/a. Es faran activitats que fomenten la lectura i la comunicació en classe.
- **Esperit emprenedor, crític, científic i creatiu:** Es treballaran les soft skills de l'alumnat.
- **Participació activa de l'alumnat en el seu aprenentatge:** No tots tenen el mateix ritme d'aprenentatge, per tant, es durà a terme un enfocament inclusiu de l'ensenyament que permeta a l'alumnat assolir cada RA associat a cada unitat.
- **Aprenentatge profund, funcional i significatiu:** Es tindrà en compte el ritme d'aprenentatge de cada alumne/a, incloent activitats més

senzilles perquè generen les seues pròpies idees, i que en diferents circumstàncies puguen resoldre una situació determinada.

7.2 Metodologia específica de la matèria

- El maneig de les fonts d'informació sobre el sistema educatiu i laboral, en especial pel que fa al sector professional al qual pertany el cicle estudiat per l'alumnat.
- La realització de proves d'orientació i dinàmiques sobre la pròpia personalitat i el desenvolupament de les habilitats socials.
- El principi bàsic d'intervenció educativa serà la construcció d'aprenentatges significatius. El procés d'aprenentatge dels nostres alumnes ha de basar-se en una elaboració individual activa.
- El maneig de les aplicacions digitals disponibles amb el seu compte de correu electrònic corporatiu i One Drive, com ara les fulles de càlcul, les presentacions o els processadors de text. També s'utilitzaran aplicacions actuals que usa l'alumnat i són del seu grat, com ara Canva o Genially, entre altres.
- Debats sobre temes d'actualitat que despertem l'interés de l'alumnat. Amb freqüència, utilitzarem com a recurs didàctic la informació proporcionada pels mitjans de comunicació. Realitzarem aquest tipus d'activitat com a motivació en la introducció d'un determinat tema, com a aprofundiment en l'estudi d'un cas, o també com a instrument d'avaluació.
- Es combinarà l'exposició de continguts més teòrics amb la creació d'una empresa, on aplicaran els continguts apresos. Els alumnes formaran grups de tres/quatre i crearan la seua pròpia empresa. El pla empresarial quedarà reflectit en un document seguint les directrius marcades pel professor.
- D'aquesta manera, aprendran els coneixements bàsics per a posar en marxa un projecte empresarial vivint l'experiència en primera persona. I, per a això, hauran de posar en pràctica la seua capacitat de treballar en equip, planificar, assumir riscos, prendre decisions i comunicar les seues idees.

7.3 Metodologies actives

És fonamental que els Tècnics Superiors en Atenció a les Persones en Situació de Dependència realitzen una formació contínua en l'àmbit tecnològic i social per a adaptar la seua pràctica professional a les noves necessitats que sorgeixen en el món social. L'aprenentatge no ha de separar-se del context social i tecnològic. Per això, es fomentarà la participació activa de l'alumnat a través de propostes d'activitats diverses, tant pràctiques com d'investigació. Es busca crear un ambient a l'aula on l'intercanvi d'opinions, debats, exposicions, respecte per altres punts de vista, simulacions, i altres, siga una pràctica habitual.

S'utilitzaran diverses tècniques de treball individual que facilitaran l'assimilació i acomodació dels continguts mitjançant: lectures, comentaris d'articles, treballs sobre supòsits, situacions i qüestions plantejades a classe, exercicis pràctics, etc. Les tècniques de treball en grup propiciarán el debat i la participació: cerca i intercanvi de material, intercanvi d'opinions, presa de decisions, acords, debats, exposicions orals, presentació de treballs i activitats pràctiques.

Tot això es completarà amb el sondeig dels coneixements previs dels alumnes basats en l'experiència o observacions de la vida real, a l'inici de cada unitat de treball. També amb explicacions i/o aclariments per part del professor, lliurament de documentació i materials elaborats pel mateix, etc.

D'altra banda, la realitat laboral va canviant, en alguns casos per canvis legislatius, en altres per aplicació de noves tecnologies o, simplement, com a resultat de l'evolució de la societat. Això suposa que els professionals han de disposar de les eines per a cercar informació i dades actualitzades, han de tindre una actitud positiva cap a les novetats i canvis que, sens dubte, trobaran en la seua vida laboral. També han de tindre una base de coneixements sòlida que els permeta comprendre i realitzar una crítica constructiva d'aquestes novetats.

La ponderació dels diferents RA del mòdul d'EIE serà la següent:

RESULTAT D'APRENTATGE	PON- DERACIÓ
R1. Reconèixer les capacitats associades a l'iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.	15%
R2. Definir l'oportunitat de creació d'una xicoteta empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació e incorporant valors ètics.	25%
R3. Realitzar les activitats per a la constitució i posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.	15%
R4. Realitzar un pressupost per a una empresa.	10%
RA5. Identificar fonts de financiació per a projectes del sector APSD (subvencions, ajudes públiques).	10%
RA6. Realitzar un plà econòmic i financer senzill.	10%
R7. Realitzar activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una PIME, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i complimentant la documentació.	15%

8.2 Tipus d'avaluació

- **Avaluació inicial:** S'analitzarà la situació de partida de forma oral o escrita. Es tracta de conèixer els coneixements previs que tenen els alumnes i les alumnes, per tal de planificar l'ajuda pedagògica que els permeti adquirir els nous coneixements. Aquesta exploració inicial es farà al començament de cadascuna de les unitats didàctiques.
- **Avaluació formativa:** Mitjançant la combinació de diferents activitats (observació directa, correcció d'activitats, realització de proves escrites, realització de treballs individuals, treballs en equip, etc.) es valoraran els progressos de l'alumnat al llarg del curs. Aquesta ens permetrà detectar en cada moment quines són les dificultats i els progressos que es produeixen al llarg del procés, per tal de reconduir-lo si fos necessari.
- **Avaluació sumativa:** Aquest ens ha de servir per tenir una visió global del que han après l'alumne i conèixer si el nivell d'aprenentatge assolit pels estudiants es correspon amb els objectius fixats, si han aconseguit obtenir els resultats d'aprenentatge desitjats.

8.3 Mitjans d'avaluació

- **Supòsits pràctics:** Per a la comprensió de certs continguts de matèria empresarial (Responsabilitat Social Corporativa, assumptió de risc en obrir una empresa, emprenedoria, etc.).
- **Pla d'empresa:** S'elaborarà un pla d'empresa per grups de 3/4 on s'aplicaran tots els coneixements teòrics de forma pràctica.
- **Visualització de vídeos i documentals de temàtica empresarial i/o emprenedora:** Es veuran vídeos relacionats amb la matèria impartida, per a una comprensió més gran dels conceptes més teòrics. A més, es veurà algun documental sobre casos reals d'emprenedors: Steve Jobs (Apple), Mark Zuckerber (Meta), Ray Kroc (Mc Donalds)... Els quals permeten reflexionar sobre

la manera d'emprendre un negoci i/o sobre diferents temes relacionats amb una empresa.

- Treball individual: es realitzaran diferents activitats de forma individual per a que cada alumne reflexione i tinga una opinió crítica.
- Activitats de reforç: Destinades a aquell alumnat que en determinats continguts del mòdul presenta dificultats. Aquestes activitats tenen com a finalitat ajudar a comprendre i consolidar aquests continguts. El professor proposarà activitats de reforç individualitzades per a aquell alumnat que ho necessiti.
- Activitats d'ampliació: Es proposarà la cerca d'informació de tècniques innovadores al món laboral, així com la recerca de temes actuals (evolució de l'SMI, ajuts a les persones necessitades, reducció de la jornada laboral, condicions en certs sectors, etc.) .
- Ensenyament entre iguals: Quan el professor observi que un/a alumne/a presenta dificultats en alguna tasca i un altre/a ho ha entès perfectament i ja l'ha acabat, els posarà a treballar per parelles perquè el que ha acabat pugui guiar el que presenta més dificultats. Han d'aprendre a treballar en equip i ajudar-se entre ells/es, ja que al món empresarial és imprescindible tenir una bona actitud amb la resta de companys/es.

A la programació d'aula es detallarà a cada RA quines activitats s'han desenvolupat.

8.4 Instruments d'avaluació

Els instruments que s'utilitzaran al llarg del curs per avaluar les activitats anteriorment esmentades són els següents:

- Llista de confrontació: S'avaluarà a cada RA la consecució de les competències professionals, personals i socials del mòdul d'EIE (Reial Decret 1394/20079).
- Rúbriques: Es faran servir per avaluar les reflexions escrites i orals sobre algunes activitats i per avaluar el treball individual i en equip.
- Observació de les intervencions dels alumnes a l'aula (debats, tertúlies,...)
- Qüestionaris/rúbriques d'autoavaluació i coavaluació de la participació de cada alumne/a al pla d'empresa.
- Diari de classe del professor: Seguiment de l'assistència, comportament, participació i implicació de l'alumnat a classe i compliment de les normes del centre (prohibició de l'ús del mòbil a classe sense el consentiment del professor, ordre en utilitzar material del centre com els portàtils , ordre de la classe a l'última hora, etc.).
- Resolució de problemes: Es resoldran exercicis més pràctics i numèrics per comprendre certs continguts (mercat, comptabilitat, impostos, etc.).

8.5 Criteris de qualificació

8.5.1. Avaluació contínua

L'alumnat serà avaluat de forma contínua, des de l'inici del mòdul fins al final de les classes presencials. Seran motiu d'avaluació totes les activitats que es facin dins i fora de l'aula. La nota de l'avaluació ordinària, per tant, serà la de l'avaluació contínua. La nota de cada avaluació es farà tenint en compte les unitats impartides i els seus instruments d'avaluació en aquesta avaluació. El pes de cada unitat i criteri d'avaluació en cada avaluació ha quedat especificat anteriorment en l'apartat de temporalització i unitats didàctiques. En resum:

- 1ª Avaluació: El pes de la 1a avaluació sobre el mòdul total és d'un 50%, però el 100% de la nota d'aquesta avaluació serà la suma de les ponderacions de totes les CE de la primera avaluació.
- 2a Avaluació: La nota de l'avaluació final tindrà en compte el 100% del mòdul, així que serà la nota que s'obtingui en sumar totes les ponderacions de totes les CE de tot el curs.

Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots els RA amb un mínim de 5 nota. Cal tenir en compte que, dins de cada RA, s'han establert certs CE com a sabers bàsics per aprovar l'assignatura. Això vol dir que, tot i haver tret un 5 de mitjana en un RA, cal treure mínim un 5 als CE que siguin bàsics per aprovar el RA sencer. Per exemple: Si una alumna té un 5,5 de mitjana al RA3 però no ha comprès bé el component c i té un 4 al CE) NO haurà aprovat el RA3. Haurà de recuperar aquest CE al final de l'avaluació.

Així doncs, passada la 1 avaluació, en cas de no haver aprovat amb un 5 algun dels RA o no haver aprovat amb un 5 algun dels CE bàsics, l'alumne/a haurà de recuperar els CE impartits en aquesta avaluació que tingui suspesos perquè la mitjana li surti aprovada.

En acabar la 2a Avaluació, es faran recuperacions de tots els CE que estiguin sense provar i, si després de les recuperacions, algun/a alumne/a no ha aprovat algun RA o CE bàsic, haurà de presentar-se a la convocatòria extraordinària.

8.5.2. Sabers bàsics

RA2 b) S'han identificat els components principals de l'entorn general que envolta l'empresa; especialment l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.

RA2 f) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social de les empreses i la importància que té com a element de l'estratègia empresarial.

RA3 a) S'han analitzat les diferents formes jurídiques de l'empresa.

RA4 d) S'han diferenciat els tipus d'impostos al calendari fiscal.

8.5.3. Pèrdua de l'avaluació contínua

L'assistència a classe és obligatòria. Les faltes d'assistència shan de justificar segons el que estableix el règim intern del centre. El cicle té caràcter presencial i, per tant, la no assistència a més del 15% de la càrrega horària del mòdul implica la pèrdua al dret d'avaluació continuada.

Aquesta pèrdua d'avaluació contínua es farà efectiva amb més de 9 faltes al mòdul, justificades o no.

En cas que un/a alumne/a falti a més del 15% de les hores del mòdul d'EIE, haurà de passar a avaluar-se sense avaluació contínua.

D'aquesta manera, l'alumne/a haurà d'aprovar una prova escrita de tots els continguts impartits i lliurar un pla d'empresa en convocatòria ordinària. Aquesta prova escrita podrà contenir tests, preguntes curtes teòriques o supòsits pràctics que s'hagin treballat a classe al llarg del curs i valdrà un 50% de la nota final.

El pla d'empresa, amb tots els continguts donats a classe, valdrà l'altre 50%.

A més, també s'hauran d'aprovar els CE bàsics d'aquesta prova. En cas de no aprovar aquesta prova i treball amb mínim un 5 a cada part, s'haurà de presentar a la convocatòria extraordinària.

8.5.4. Avaluació extraordinària

En acabar l'avaluació ordinària, s'establirà la data de la sessió extraordinària. En aquest cas, el professor lliurarà un informe

individualitzat amb els mitjans d'avaluació per aprovar els CE que s'hagin quedat suspesos per poder aprovar l'assignatura. Cada alumne/a haurà d'examinar-se dels CE que tingui suspesos.

Per tant, l'alumnat haurà de tenir aprovats els 4 RA bàsics del curs. Després de la convocatòria extraordinària, us haurà d'arribar la mitjana de cada RA a 5 mínim, no oblidant-nos que els CE bàsics s'han d'aprovar tots.

En cas que s'arribi a l'extraordinària per haver perdut l'avaluació contínua, cal examinar un examen global de tots els CE del curs. En aquesta prova, l'alumne/a haurà d'aprovar el pla d'empresa (50%) i la prova escrita (50%), la qual constarà de 4 parts diferenciades amb els 7 RA del mòdul, els quals haurà d'aprovar. A més, també s'hauran d'aprovar els CE bàsics d'aquesta prova.

8.5.5. Altres criteris de qualificació

- Els errors ortogràfics i les deficiències expressives poden suposar una disminució en la qualificació global de la prova escrita o treball (a raó de 0,1 per error gramatical i 0,05 per tilde, amb un màxim d'1 punt).
- En cas de detectar que un alumne o alumna ha copiat, utilitzat una costella o utilitzat el mòbil durant una prova escrita, tindrà la qualificació de zero a la prova escrita. El CE en qüestió es pot recuperar al final de la segona avaluació en convocatòria ordinària.
- En cas que un alumne o alumna no es presenti a una prova escrita per causes justificades, se li farà la prova, prèvia presentació del document justificatiu, en dia i hora prèviament acordada.
- La no-assistència a classe durant una activitat puntuable suposarà un 0 en aquesta activitat. En cas que la falta es justifiqui degudament, l'activitat es podrà lliurar en dia i hora prèviament acordada.
- Per a l'entrega de treballs individuals i en grup, els treballs preferentment es pujaran a Aules, on quedaran reflectides les instruccions per a cada activitat i treball. Si s'entrega de manera física, s'haurà de tindre en compte per a l'entrega del document el següent: entrega de forma organitzada en una funda, amb portada, índex referenciat, nom dels membres de l'equip i número de cada pàgina.
- Es publicaran les rúbriques en Aules perquè l'alumnat tinga clar què s'espera d'ell/a (presentació, reflexió, etc.).
- Els treballs en equip es valoraran de manera individual, segons el grau d'implicació de cada alumne/a i el seu nivell d'aprenentatge.
- **En cas d'entregar una activitat o treball amb retard sense justificació documentada, a la qualificació del treball se li restarà 0,5 punts per cada dia de retard.**
- El plagi de treballs entre companys/es o l'ús inadequat de la IA o còpia directa d'internet serà puntuat amb un zero.

8.5.6. Avaluació de l'alumnat de segon amb pendents de primer.

Aquest curs 2024-2025 no hi ha cap alumne/a que tinga EIE pendent del curs anterior.

8.6 Criteris adoptats pel departament

L'avaluació es realitzarà tenint en compte les competències del cicle que s'assoleixen en cada mòdul. El percentatge o pes que cada competència té a l'hora de la seua avaluació serà criteri del professorat.

Tres retards compten com a falta d'assistència. Es considera retard fins a 10 minuts després que sone el timbre d'entrada o canvi de classe. A partir de 10 minuts es comptarà com a falta.

Seguint el Reial decret **1147/2011**, de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'Ordenació general de la formació professional del sistema educatiu, respecte a l'annex I "Competències pròpies dels diferents nivells de Formació Professional" i de l'annex III "Competències bàsiques relacionades amb l'accés als Cicles formatius de Grau Superior", l'alumnat haurà de ser competent en iniciar el Cicle Formatiu de Grau Mitjà de sistemes microinformàtics i xarxes en:

Tractament de la informació i competència digital. L'alumnat ha de poder:

- Utilitzar Internet per buscar, intercanviar i obtenir informació.
- Executar tasques amb un processador de textos i fulla de càlcul.
- Aplicar les normes de seguretat adequades.
- Desenvolupar-se en entorns de treball on es comparteix informació digital.
- Instal·lar, desinstal·lar i actualitzar programari.
- Crear i gestionar una base de dades.
- Dissenyar i elaborar presentacions multimèdia i integrar-les en pàgines web.

Competència en comunicació lingüística. L'alumnat haurà de:

- Demostrar un nivell de comprensió i ús d'expressions orals i textos escrits que puguin permetre-li l'accés al coneixement.
- Expressar-se amb correcció, així com interpretar i analitzar de manera crítica textos escrits i elaborar-los.
- Saber comunicar les seues idees i opinions en interaccions orals, explicant i argumentant de manera activa i reflexiva, utilitzant adequadament la tonalitat i el llenguatge gestual i corporal.

Competència social i ciutadana. L'alumnat haurà de:

- Saber treballar en equip de manera cooperativa i flexible, jutjant de manera crítica successos i situacions, expressant-los de manera assertiva i raonada en el context de diferents formes de participació en què hauria de saber desenvolupar-se.
- Conèixer elements clau del mercat de treball, de les possibilitats d'ocupació, així com la naturalesa, funcions i característiques dels tipus d'empreses.
- Tenir una actitud emprenedora, reconeixent i rebutjant qualsevol vulneració dels Drets Humans.

8.7 Avaluació del procés d'ensenyament

8.7.1 Autoavaluació de la pràctica docent:

En finalitzar el curs, es passarà a l'alumnat un qüestionari d'avaluació del professor i el mòdul, perquè el professor vagi adaptant les classes dels següents cursos segons les respostes obtingudes per part dels alumnes, detectant els punts forts de la seua tasca com a docent i els punts que necessita millorar. La finalitat d'aquestes avaluacions no és altra que millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge cada any, ja que cada classe és diferent d'una altra i de totes s'aprèn per millorar en la docència.

8.7.2 Avaluació de l'alumnat

Després de fer treballs en equip, cada alumne/a avaluarà l'aportació al grup que ha fet cada membre de l'equip i els seus punts forts i de millora.

8.7.3 Autoevaluació de l'alumnat

Després de realitzar treballs en equip o individuals, cada alumne/a haurà d'autoavaluar-ne l'aportació al grup o al treball i els seus punts forts i de millora.

9. Mesures per a l'inclusió de l'alumnat

9.1 Mesures per garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat

Dins l'Equip de Convivència i Mediació de l'Institut de Puçol, s'ha creat el grup LGTBI que, amb el coordinador d'igualtat i convivència, serà responsable de la coordinació de l'aplicació dels protocols per complir els objectius i les finalitats establerts en el protocol d'acompanyament per garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat recollides a la Instrucció de 15 de desembre de 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.

Aquest protocol s'activarà en el moment en què qualsevol membre de l'equip docent siga informat d'un possible cas d'intersexualitat, identitat o expressió de gènere divergent i ho comuniqui, seguint els processos i les vies que establisca el Reglament de règim intern, al tutor o tutora, al coordinador/a d'igualtat i convivència, a l'equip d'orientació o a l'equip directiu. O bé, quan la família, o qui exercisca la tutoria legal, comuniqui el cas al centre educatiu. Una vegada comunicat, el director o la directora notificarà el cas al registre PREVI i s'iniciarà el protocol.

L'equip directiu, el tutor o tutora i l'equip orientador, sota la supervisió del coordinador/a d'igualtat i convivència, assumiran directament el cas per analitzar la situació i respondre adequadament a les necessitats de l'alumne o alumna. Amb el consentiment i la col·laboració de la família, o de qui exercisca la tutoria legal, que serà informada dels fets observats i dels recursos existents en l'àmbit educatiu i extern, es dissenyarà un pla d'actuació (que contindrà, necessàriament, les actuacions previstes en aquest protocol) que responga adequadament a les necessitats de l'alumne o alumna en els diferents àmbits d'intervenció: mesures organitzatives, mesures educatives, de formació i sensibilització.

9.2 Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu

L'atenció a la diversitat de l'alumnat de Cicles Formatius es regeix pel que disposa, amb caràcter general, als capítols I i II del títol II de la Llei Orgànica 2/2006 d'educació, i pel que s'estableix respecte a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en el decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu, i l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat als centres educatius docents sostenuts amb fons públics del sistema educatiu valencià. En ells s'especifiquen les mesures de resposta educativa per a la inclusió que constitueixen totes aquelles actuacions educatives que estan planificades per eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de l'alumnat i contribueixen a personalitzar el procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció curricular que tenen un caràcter sumatori i progressiu i que es detallen a continuació:

Nivell I: Dirigit a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn socio-comunitari. Són les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre i es concretaran en el projecte educatiu del centre i el pla d'actuació per a la millora (PAM).

Nivell II: Està dirigit a tot l'alumnat del grup-classe. Són les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris. Les mesures del segon nivell es determinen en les unitats didàctiques, així com en el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu del centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora. En aquest nivell es troba el DUA (Disseny Universal per a l'Aprenentatge). Aquest enfocament pretén diversificar l'aprenentatge partint de l'elaboració de programacions didàctiques accessibles des de l'inici, oferint múltiples formes de presentació de la informació, d'expressió de la mateixa i d'implicació, amb la finalitat de reduir les barreres per a l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat. Per això, en les unitats didàctiques la informació es presenta de diverses maneres i l'ús de les TIC permet personalitzar i flexibilitzar els dissenys i materials curriculars de manera eficaç. A més, en totes les unitats s'inclouen activitats d'ampliació i de reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge, així com actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Nivell III: Està format per les mesures dirigides a l'alumnat que necessita una resposta diferenciada, ja siga de manera individual o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals. Les mesures curriculars es basen en el currículum ordinari i tenen com a objectiu que l'alumnat promoció amb garanties a nivells educatius superiors. S'inclouen activitats d'enriquiment o de reforç, adaptacions i accés al currículum que no impliquen materials singulars ni personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, i també l'organització del currículum en àmbits d'aprenentatge o el desenvolupament de programes específics d'atenció a la diversitat, regulats per l'Administració o de disseny propi pels centres docents com a part del procés educatiu. Així mateix, s'inclouen les activitats d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumne o alumna que en un moment determinat pugua necessitar-les. Les mesures de tercer nivell es determinen en el pla d'atenció a la diversitat, el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu del centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

Concretament, en aquest grup d'alumnes, no hi ha cap alumne amb problemes que requerisquen una atenció especial.

9.3 Mesures d'atenció a la diversitat lingüística

L'escola valenciana ha de garantir una formació lingüística rica per a l'alumnat sota els principis de la igualtat, el respecte, la correcció de

les desigualtats i l'enriquiment cultural. Per això, l'adquisició d'una competència comunicativa en les dues llengües oficials i, com a mínim, en una llengua estrangera és un dels objectius principals del sistema educatiu valencià, que organitza aquest aprenentatge lingüístic a través d'un Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (PEPLI).

La Llei 4/2018, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià, és el referent normatiu a través del qual s'estructura l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües curriculars. Allí s'estableix que tots els centres sostenuts amb fons públics han d'aplicar el PEPLI.

A més, estableix que cada centre haurà de concretar l'aplicació del PEPLI, d'acord amb les necessitats del context socioeducatiu i lingüístic, amb l'objectiu de garantir l'adquisició de les competències plurilingües i interculturals. D'acord amb això, la concreció d'hores de cada àrea lingüística està disponible en el Projecte Lingüístic del Centre. En ell s'estableix que el mòdul d'EIE per a CFGM d'APSD tindrà com a llengua vehicular el valencià.

Al maig de 2024, la Generalitat Valenciana va aprovar la Llei de Llibertat Lingüística, que té com a objectiu principal garantir el dret dels ciutadans a escollir lliurement la llengua oficial en què desitgen comunicar-se, siga el valencià o el castellà. Aquesta llei promou la convivència lingüística i assegura que cap ciutadà siga discriminat per la seua elecció lingüística en l'educació, administració o serveis públics. En l'àmbit educatiu, la llei estableix que els estudiants i les seues famílies tenen dret a triar la llengua en què s'impartisquen les classes, sempre que s'assegure el coneixement de les dues llengües oficials al finalitzar els estudis. A més, fomenta l'ús equilibrat del valencià i castellà en les programacions didàctiques i activitats del centre educatiu, respectant la llibertat d'elecció lingüística dels alumnes. En el context de l'assignatura d'Empresa i Iniciativa Emprenedora, aquesta llei es té en compte per oferir materials i recursos en ambdues llengües oficials, adaptant la programació a les preferències lingüístiques dels estudiants i promovent un entorn d'aprenentatge inclusiu. S'assegura l'accés als continguts en la llengua d'elecció de l'alumnat, respectant així el marc normatiu de la Comunitat Valenciana.

10. Elements transversals

10.1 Foment de la lectura

Per a contribuir amb el Pla de Millora de la Qualitat en l'Ensenyament al llarg del curs acadèmic, es proposarà la lectura de textos que amplien o aprofundixen sobre els continguts donats, notícies econòmiques o revistes especialitzades.

Mitjançant la lectura, es tractarà de conscienciar l'alumnat en problemàtiques actuals que influeixen en el món empresarial i en el mercat laboral. En el mòdul d'EIE tractarem aquests temes i, en concret, aquells a què pugui contribuir la unitat de treball que estiguem tractant en cada moment, com:

- L'activitat emprenedora: Textos que exemplifiquen casos reals d'èxit i/o fracàs en el món empresarial.
- La responsabilitat social corporativa: Anàlisi de les diferents mesures de RSC que s'adopten en empreses actuals (medi ambient, conciliació familiar, etc.).
- Motivació laboral.
- Màrqueting: Exemples d'empreses reals i anàlisi crítica de la seua ètica.

10.2. Utilització de les TIC

Tal com ja hem remarcat en apartats anteriors, al llarg del curs visualitzarem vídeos i documentals per complementar les explicacions. Els alumnes dissenyaran documents en PowerPoint, Word, Excel, Canva o altres formats per completar les seues tasques i projectes. A més,

utilitzarem Internet per fer cerques en activitats d'investigació.

Al llarg del curs, l'alumnat podrà disposar de les aules d'informàtica per poder fer tests interactius amb Kahoot i altres recursos digitals per aconseguir l'aprenentatge i la profundització dels continguts. Tot això serà guiada pel professor de la matèria.

A més, els alumnes poden disposar de portàtils que es troben al centre perquè puguin fer-ne ús en les seues activitats diàries i/o treballs de grup.

10.3. Educació en valors

El transcurs del mòdul d'EIE es farà sempre enfatitzant una educació en valors. En el món laboral hauran de tenir una actitud de treball, responsabilitat, respecte als seus companys/es, sacrifici i dedicació, tot això amb una actitud educada sempre. Per tant, es dedicarà temps perquè els/les alumnes/es tinguin un bon comportament a l'aula, siguin educats, respecten les normes del centre i mostren empatia cap als seus companys/es.

Tot això s'analitza i millora en el dia a dia, fent que l'alumnat s'ajude mútuament, treballen amb persones diferents en cada activitat d'equip, no utilitzen el mòbil a classe mostrant respecte pel professor i pels seus companys/es, argumenten amb respecte les seues idees i respecten, encara que no comparteixen, les diferents idees de cada company/a en un debat. Es dedicarà el temps que es considere necessari per aconseguir un clima de respecte i treball a classe, aturant la classe per comentar un mal comportament quan es considere necessari.

11. Recursos didàctics i organitzatius

1. **Material de referència:** Per al desenvolupament del mòdul d'Empresa i Iniciativa Emprenedora, s'utilitza com a material de referència el llibre *Empresa i Iniciativa Emprenedora*, dels autors (Bruno Jesús García González, Julia Muñoz Gil i Maria Esther Bernabeu García), publicat per l'editorial (TuLibrodeFP). Aquest llibre proporciona els principals continguts del curs, així com exemples pràctics i activitats que ajuden a consolidar els coneixements adquirits.
El llibre serveix com a guia bàsica per a l'alumnat, complementant-se amb materials addicionals i recursos digitals per adaptar la programació als interessos i necessitats dels estudiants, així com respectar la normativa vigent.
2. **Recursos informàtics:** Les noves tecnologies són un recurs indispensable en el món actual. L'ordinador serà una eina imprescindible per crear un projecte empresarial en grups. En les activitats programades també s'empren diversos programes informàtics com processadors de textos, fulls de càlcul o programes per a la preparació de presentacions. També faran servir Canva per crear fullets informatius sobre les seues empreses.
3. **Prensa:** Amb la utilització de la premsa, es poden fer treballs, casos pràctics, cerca d'informació o debats (amb la utilitat i desenvolupament analitzats anteriorment). S'analitzaran articles de premsa relacionats amb els continguts.
4. **Casos pràctics i treballs d'investigació:** Recurs a utilitzar per a la seua aplicació dins i fora de l'aula per part dels alumnes, que, com un altre tipus de mesures, pot plantejar-se de forma general per a l'aula, o de manera individualitzada com a mesura

d'ampliació o recuperació.

5. **Material complementari** aportat pel professor.

12. Activitats complementaries

Visualització de vídeos curts inspiradors: *El circ de les papallones, Sortir de la zona de confort, Discurs de Steve Jobs a Stanford*, casos reals d'emprenedoria, discursos motivadors.

Visualització de documentals sobre casos reals d'emprenedoria i empresa: Google, Meta, Apple,...

Debats sobre notícies d'actualitat empresarial.